

**АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД
«ІНТЕГРАЛЬНИЙ ДОВГОСТРОКОВИЙ
КРЕДИТНИЙ РЕЙТИНГ БАНКІВСЬКОЇ
СИСТЕМИ УКРАЇНИ:
9 МІСЯЦІВ 2013 РОКУ»**

Зміст

Резюме	4
1. Інтерпретація значень ІДКР банківської системи України	5
1.1. ІДКР I групи банків	5
1.2. ІДКР II групи банків	6
1.3. ІДКР III групи банків	6
1.4. ІДКР IV групи банків	6
2. Загальний огляд активів банківської системи України	8
3. Загальний огляд кредитних рейтингів українських банків	9
Додатки	11

Резюме

Банківська система України

9 місяців 2013 року

Верхня межа ІДКР	18,00	uaBBB+
ІДКР	17,16	uaBBB
Нижня межа ІДКР	15,68	uaBBB-

I група банків

Верхня межа ІДКР	16,97	uaBBB
ІДКР	16,58	uaBBB
Нижня межа ІДКР	15,97	uaBBB-

II група банків

Верхня межа ІДКР	19,21	uaA-
ІДКР	18,47	uaBBB+
Нижня межа ІДКР	16,86	uaBBB

III група банків

Верхня межа ІДКР	19,69	uaA
ІДКР	18,74	uaA-
Нижня межа ІДКР	16,60	uaBBB

IV група банків

Верхня межа ІДКР	20,93	uaA+
ІДКР	17,77	uaBBB+
Нижня межа ІДКР	11,70	uaB+

Рівні рейтингу за Нац. рейт. Шкалою	uaD	uaC		uaCC		uaCCC		uaB		uaBB		uaBBB		uaA		uaAA		uaAAA										
	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+										
Рівні рейтингу в балах	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
	Спекулятивні рівні												Інвестиційні рівні															

НРА «Рюрік» на основі публічних даних уповноважених НКЦПФР¹ національних та визнаних НКЦПФР міжнародних рейтингових агентств, а також офіційних статистичних даних НБУ² визначило інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг (ІДКР) банківської системи України та груп банків відповідно до класифікації НБУ за підсумками 9 місяців 2013 року.

У результаті розрахунків, здійснених відповідно до авторської методики НРА «Рюрік» (див. Додаток 1), значення ІДКР банківської системи України у бальному вимірі належить проміжку [15,68; 18,00] та складає 17,16. Значення 15,68 при переведенні в Національну рейтингову шкалу (див. Додаток 3) відповідає рівню рейтингу uaBBB-, значення 18,00 – рівню рейтингу uaBBB+, значення 17,16 – рівню рейтингу uaBBB.

Таким чином, інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України знаходиться на рівні **uaBBB** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР банківської системи України знаходиться на рівні **uaBBB-** інвестиційної категорії, максимально можливий ІДКР банківської системи України – на рівні **uaBBB+** інвестиційної категорії.

¹ Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

² Національний банк України

1. Інтерпретація значень ІДКР банківської системи України

Розрахунки для визначення ІДКР банківської системи України наведено в Додатку 4.

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «+» / «-» вказує на проміжний рівень рейтингу відносно основних рівнів.

При цьому найбільше (27,34% від загальної кількості) довгострокових кредитних рейтингів, присвоєних українським банкам уповноваженими національними та визнаними міжнародними рейтинговими агентствами, відповідає значенню **18** балів. Таким чином, **модальне значення** довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України складає **18** балів, що відповідає кредитному рейтингу рівня **uaBBB**. Крім того, якщо припустити, що більшість із 70 банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів, зацікавлені в отриманні рейтингу лише на рівні інвестиційної категорії, проте не замовляють послуги рейтингування у зв'язку з розумінням низького рівня власної надійності, то можна стверджувати, що, у разі присвоєння кредитних рейтингів цим банкам, значення інтегрального показника найбільш імовірно зміститься в нижню частину інтервалу.

Для кращого розуміння факторів, які впливають на загальний рівень кредитоспроможності банківської системи України, доцільно визначити інтегральні довгострокові кредитні рейтинги за I, II, III та IV групами банків відповідно до класифікації НБУ.

1.1. ІДКР I групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР I групи банків наведено в Додатку 5.

Значення ІДКР I групи банків у бальному вимірі належить проміжку [**15,97**; **16,97**] та складає **16,58**. Значення 15,97 при переведенні в Національну рейтингову шкалу відповідає рівню рейтингу **uaBBB-**, значення 16,97 – рівню рейтингу **uaBBB**, значення 16,58 – рівню рейтингу **uaBBB**.

Таким чином, *інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг I групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР I групи банків знаходиться на рівні **uaBBB-** інвестиційної категорії, максимально можливий ІДКР I групи банків – на рівні **uaBBB** інвестиційної категорії.

1.2. ІДКР II групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР II групи банків наведено в Додатку 6.

Значення ІДКР II групи банків у бальному вимірі належить проміжку [**16,86**; **19,21**] та складає **18,47**. Значення 16,86 при переведенні в Національну рейтингову шкалу відповідає рівню рейтингу uaBBB, значення 19,21 – рівню рейтингу uaA–, значення 18,47 – рівню рейтингу uaBBB+.

Таким чином, *інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг II групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB+** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР II групи банків знаходиться на рівні **uaBBB** інвестиційної категорії, максимально можливий ІДКР II групи банків – на рівні **uaA–** інвестиційної категорії.

1.3. ІДКР III групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР III групи банків наведено в Додатку 7.

Значення ІДКР III групи банків у бальному вимірі належить проміжку [**16,60**; **19,69**] та складає **18,74**. Значення 16,60 при переведенні в Національну рейтингову шкалу відповідає рівню рейтингу uaBBB–, значення 19,69 – рівню рейтингу uaA, значення 18,74 – рівню рейтингу uaA–.

Таким чином, *інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг III групи банків* знаходиться на рівні **uaA–** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР III групи банків знаходиться на рівні **uaBBB–** інвестиційної категорії, максимально можливий ІДКР III групи банків – на рівні **uaA** інвестиційної категорії.

1.4. ІДКР IV групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР IV групи банків наведено в Додатку 8.

Значення ІДКР IV групи банків у бальному вимірі належить проміжку [**11,70**; **20,93**] та складає **17,77**. Значення 11,70 при переведенні в Національну рейтингову шкалу відповідає рівню рейтингу uaB+, значення 20,93 – рівню рейтингу uaA+, значення 17,77 – рівню рейтингу uaBBB+.

Таким чином, *інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг IV групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB+** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР IV групи банків знаходиться на рівні **uaB+** спекулятивної категорії, максимально можливий ІДКР IV групи банків – на рівні **uaA+** інвестиційної категорії.

Зважаючи на отримані результати, можна стверджувати, що рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу за групами банків підвищується обернено пропорційно до обсягу активів банків, які формують відповідну групу. При цьому за підсумками I півріччя 2013 року спостерігалась протилежна тенденція. Даний факт пояснюється діями рейтингового агентства *Moody's*, яке 25 вересня 2013 року знизило довгострокові кредитні рейтинги 12 українських банків, що належать переважно до I групи за розміром активів, у зв'язку зі зниженням рейтингу державних облігацій України. Враховуючи, що обсяг активів банків I групи станом на 01.10.2013 р. складає близько 64% від загального обсягу активів банківської системи, ступінь впливу даної групи на загальну кредитоспроможність банківської системи є найвищим.

НРА «Рюрік» має істотні підстави вважати, що вибірка для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи є репрезентативною, оскільки вплив банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів, на даний показник є несуттєвим, зважаючи на те, що сукупний обсяг активів банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника, складає менше 10%. При цьому спостерігається незначне, проте стабільне збільшення частки активів банків, яким присвоєно довгостроковий кредитний рейтинг, що у подальшому сприятиме підвищенню точності визначеної оцінки інтегрального показника.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України не є абсолютною мірою кредитного ризику, а лише середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків, які формують дану систему.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України визначається за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери «иа» у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику країни та призначена для використання на внутрішньому фінансовому ринку України.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України може бути змінений, призупинений чи відкликаний у випадку появи нової суттєвої інформації, недостатності необхідної інформації для оновлення рейтингу або з інших причин, які Агентство вважатиме достатніми для здійснення таких заходів.

Для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України НРА «Рюрік» використовує публічну інформацію та власні бази даних. НРА «Рюрік» особисто не проводить аудиту чи інших перевірок інформації і може, в разі потреби, покладатися на дані, що перебувають в публічному доступі. Рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні Агентства.

В жодному разі визначений інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг не є рекомендацією щодо будь-яких форм кредитування банків, які формують банківську систему України, чи купівлі або продажу їх цінних паперів. НРА «Рюрік» не виступає гарантом та не несе відповідальність за жодними борговими зобов'язаннями об'єкта рейтингування.

2. Загальний огляд активів банківської системи України

З початку 2013 року сукупний обсяг активів українських банків збільшився на 9,3% (105,24 млрд. грн.) і перевищував позначку в 1,2 трлн. грн., досягнувши 1 232,4 млрд. грн. станом на 01.10.2013 р. Порівняно з розміром активів на 01.10.2012 р., обсяг активів банківської системи зріс на 10,3% (114,92 млрд. грн.). Зростання активів протягом перших дев'яти місяців 2013 року відбулося, в першу чергу, за рахунок збільшення обсягу портфелю цінних паперів на продаж, інших фінансових активів та коштів у інших банках.

Протягом перших дев'яти місяців 2013 року розподіл активів банківської системи України за групами не зазнав суттєвих змін (див. рис. 2.1). Частка активів банків, які входять до I групи, зросла на 0,8 п.п. (з 63,5% до 64,3%), частка банків II групи знизилась на 1,2 п.п. з 17,3% до 15,5%, частка активів III групи банків залишилась на рівні 9,0%, а частка банків IV групи зросла з 10,2% до 11,3%.

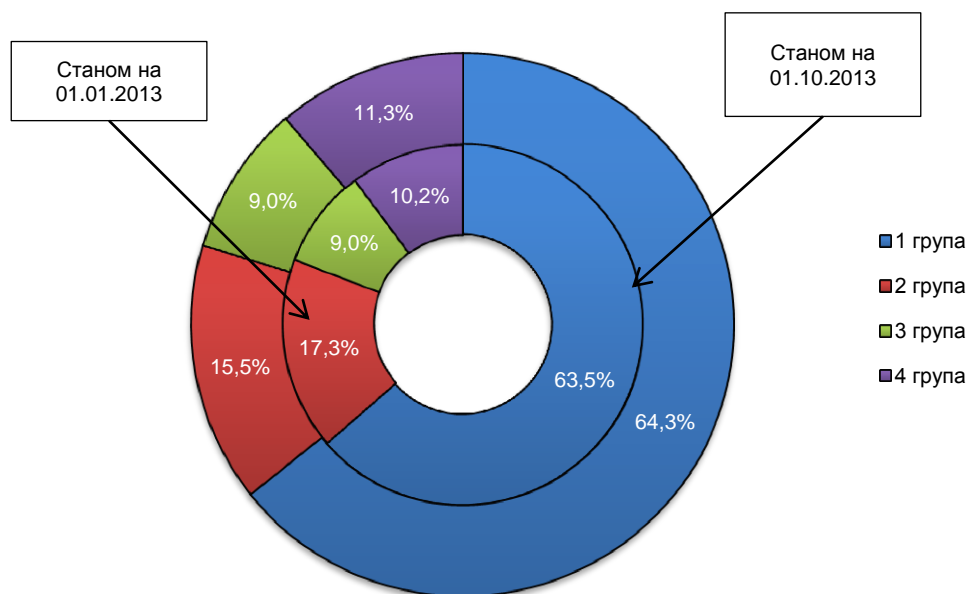

Рис. 2.1. Розподіл активів української банківської системи за групами банків

Відповідно до Рішення НБУ від 13.12.2012 р. №974 «Про розподіл банків на групи», до I групи належать банки, активи яких складають більше 20000 млн. грн. (15 банків), до II групи – банки, активи яких складають більше 5000 млн. грн. (20 банків), до III групи – банки, активи яких складають більше 3000 млн. грн. (24 банки), до IV групи – банки, активи яких складають менше 3000 млн. грн. (119 банків).

3. Загальний огляд кредитних рейтингів українських банків

На кінець вересня 2013 року банківська система України налічувала 181 банк, який має ліцензію НБУ на здійснення банківських операцій (АТ «РОДОВІД БАНК» має ліцензію санаційного банку).

Серед 178 банків України, які подають фінансову звітність до НБУ, більше половини банків (112 банків або 62,9% від загальної кількості) на кінець вересня 2013 року мали довгострокові кредитні рейтинги позичальників (див. рис. 3.1).

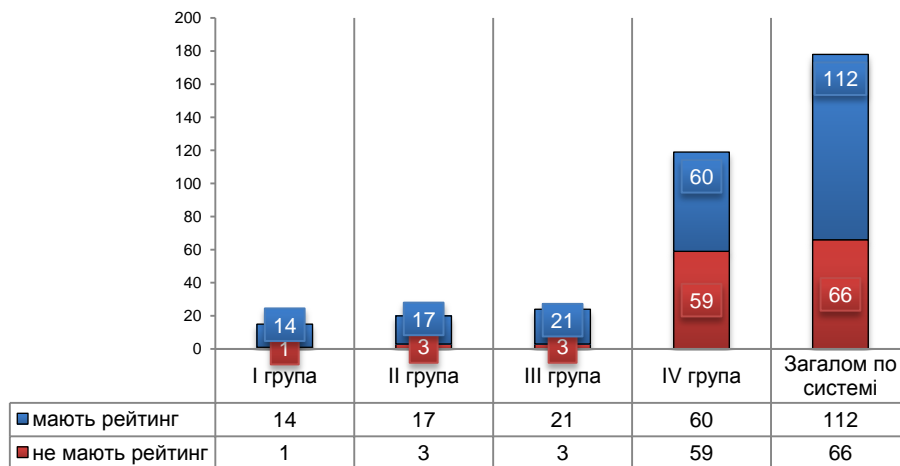

Рис. 3.1. Кількість банків, що мають кредитний рейтинг, за групами

Серед усіх кредитних рейтингів банків України 12 підтримуються на рівнях спекулятивної категорії, а 116 (90,6% від загальної кількості) кредитних рейтингів – на рівнях інвестиційної категорії (див. рис. 3.2).

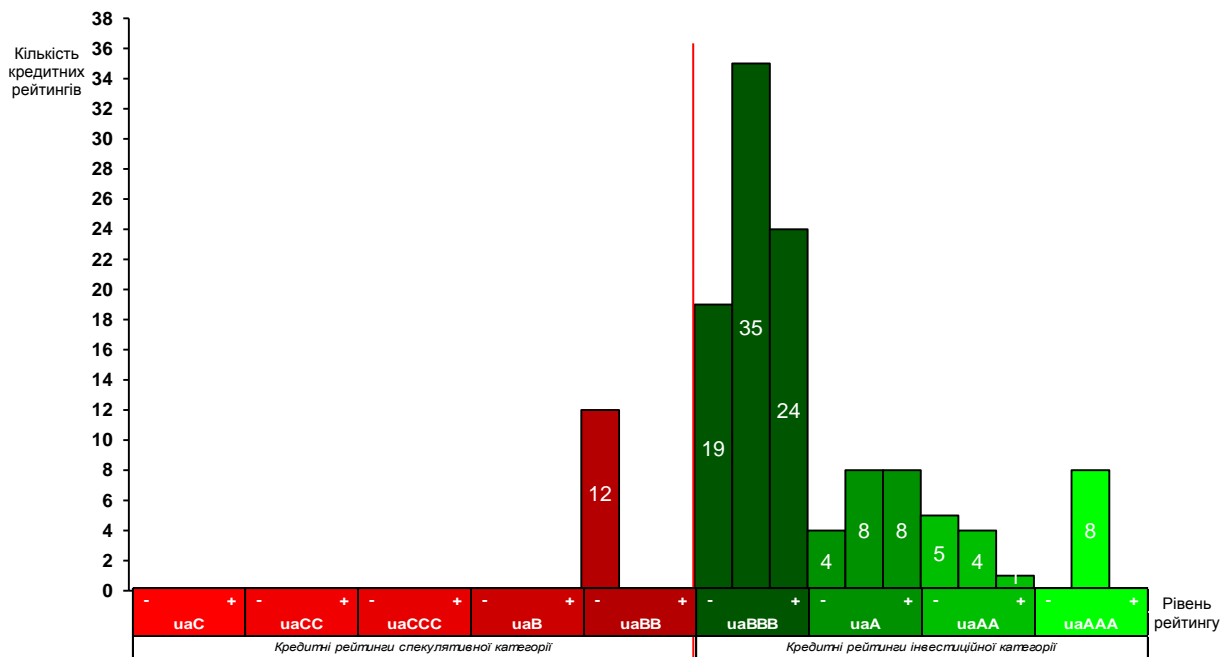

Рис. 3.2. Дивергенція кредитних рейтингів банків України станом на кінець вересня 2013 року

Більшість кредитних рейтингів банків України підтримується на рівні uaBBB, uaBBB+ та uaBBB– (35, 24 та 19 кредитних рейтингів відповідно). Дванадцять банків мають кредитний рейтинг спекулятивної категорії uaBB– (банки I та II групи з рейтингами від *Moody's*). За розподілом кредитних рейтингів чітко простежується закономірність, яка, на думку НРА «Рюрік» полягає в тому, що в Україні банки зацікавлені в отриманні кредитних рейтингів лише на рівнях інвестиційної категорії. Слід зазначити, що деякі банківські установи відмовляються від рейтингових послуг у зв'язку з розумінням низького рівня власної надійності, в той час як банки I та II групи, рейтинги яких було знижено міжнародними агентствами, переорієнтовуються на роботу з національними агентствами.

Станом на 20.11.2013 р. НРА «Рюрік» підтримує 17 довгострокових кредитних рейтингів банків, три з яких належать до III групи банків, 14 – до IV групи. Серед цих рейтингів один підтримується на рівні uaA- (ПАТ «АКТАБАНК»), 4 – на рівні uaBBB+, 11 – на рівні uaBBB, 1 – на рівні uaBBB– (рис. 3.3).

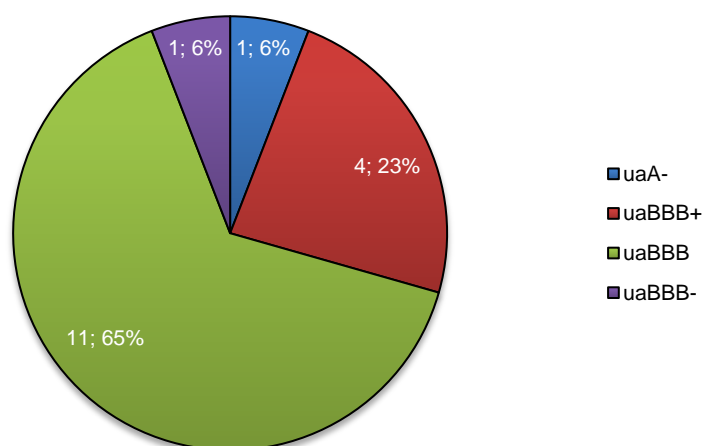

Рис. 3.3. Структура кредитних рейтингів банків у портфелі НРА «Рюрік»

Аналітичний департамент НРА «Рюрік» на регулярній основі відслідковує та аналізує поточний стан та тенденції розвитку вітчизняної банківської системи та ринку рейтингових послуг, що знаходить своє відображення у відповідних щоквартальних оглядах.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі даних національних рейтингових агентств: РА «Експерт-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.expert-rating.com>), РА «IBI-Rating» (режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>), РА «Кредит-Рейтинг», РА «UCRA» (режим доступу: <http://ucra.com.ua/>) (режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>); міжнародних рейтингових агентств: «Fitch Ratings» (режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>), «Moody's» (режим доступу: <http://www.moody.com/>), «Standard & Poor's» (режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>), даних НБУ (режим доступу: <http://bank.gov.ua/>), а також власних баз даних.

Відповідальний за випуск:

Директор з розвитку, к.е.н., Долінський Леонід Борисович, тел. (044) 383-04-76

Відповідальний аналітик:

Фінансовий аналітик, Ткаченко Микола Анатолійович, тел. (044) 484-00-53 (вн. 109).

Додатки

Додаток 1. Методика визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ ІНТЕГРАЛЬНОГО ДОВГОСТРОКОВОГО КРЕДИТНОГО РЕЙТИНГУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Київ – 2013

Вступ

Події 2008-2009 років показали, що фінансовий стан окремо взятого банку залежить від загального фінансового стану банківської системи України. Всі банківські установи є досить взаємопов'язаними, тому індивідуальний рівень кредитоспроможності банку насправді не повністю відображає ступінь його надійності. Для визначення фінансової стійкості окремого банку досить важливим є розуміння загального (інтегрального) рівня кредитоспроможності банківської системи. Оскільки універсальним інструментом, який визначає ймовірність невиконання боргових зобов'язань певною установою, виступає кредитний рейтинг, то для досягнення поставленої мети доцільно визначити інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України.

Даним документом визначається методика визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України (далі – Методика). Методика базується на ряді гіпотез та спрощень, які дозволяють за незначного рівня похибки оцінити загальний рівень кредитоспроможності українських банків. Методика пройшла наукову апробацію, і її основні положення було викладено в №6 (196) науково-практичного журналу «Вісник Національного банку України» [1].

1. Інформаційна база

При визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України використовуються наступні джерела:

- оновлювана на щоквартальній основі публічна інформація про визначені *уповноваженими* Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) *національними та визнаними* НКЦПФР *міжнародними рейтинговими агентствами* рейтингові оцінки українських банків за Національною рейтинговою шкалою [2-10];
- офіційні статистичні дані Національного банку України (НБУ) щодо фінансової звітності українських банків [11];
- Рішення НБУ від 13.12.2012 р. №974 «Про розподіл банків на групи» [12];
- Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2007 р. №665 «Про затвердження Національної рейтингової шкали» [13];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2312 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Fitch Ratings* рівням за Національною рейтинговою шкалою» [14];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2313 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Moody's Investors Service* рівням за Національною рейтинговою шкалою» [15];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2314 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Standard & Poor's* рівням за Національною рейтинговою шкалою» [16].

2. Система гіпотез та спрощень

Беручи до уваги, що банківська система України є сукупністю окремо взятих банківських установ, які відрізняються за розмірами активів, можна зробити припущення, що інтегральний рівень довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України є середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів

банків. Таким чином, ступінь впливу кредитного рейтингу окремого банку на інтегральний показник визначається часткою активів банку в активах банківської системи.

Слід зазначити, що методики різних рейтингових агентств щодо визначення рейтингової оцінки можуть характеризуватись більшим або меншим ступенем лояльності до об'єкту рейтингування. Для спрощення розрахунків вважатимемо, що оцінки всіх рейтингових агентств є абсолютно об'єктивними та мають однакову вагу. При цьому Методика передбачає, що, якщо банківська установа має декілька довгострокових кредитних рейтингів позичальника від різних агентств, враховується довгостроковий кредитний рейтинг позичальника нижчого рівня. Крім того, якщо банк не має довгострокового кредитного рейтингу позичальника, за наявності враховується його довгостроковий кредитний рейтинг боргового інструмента.

Оскільки на основі публічних даних неможливо достовірно оцінити рівень рейтингової оцінки банків, то, у разі відсутності в публічному доступі інформації щодо довгострокових кредитних рейтингів позичальника та/або боргового інструменту певних банків, їх частка в активах банківської системи при розрахунку інтегрального довгострокового кредитного рейтингу не враховується і використовується тільки для визначення діапазону зміни інтегрального показника. Активи банків, за зобов'язаннями яких протягом аналізованого періоду відбувся дефолт, при визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України також не враховуються.

3. Результати розрахунків

Для визначення інтегрального рівня кредитоспроможності банківської системи України обчислюються наступні показники:

- інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України;
- діапазон можливих змін довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України;
- модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України.
- інтегральні довгострокові кредитні рейтинги I, II, III та IV груп банків відповідно до класифікації НБУ;
- діапазони можливих змін довгострокових кредитних рейтингів I, II, III та IV груп банків відповідно до класифікації НБУ.

4. Методика розрахунку

При визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України використовуються рейтингові оцінки виключно за Національною рейтинговою шкалою. Переведення рейтингових оцінок за шкалами визнаних міжнародних рейтингових агентств в Національну рейтингову шкалу відбувається згідно з відповідними рішеннями ДКЦПФР [14-16] (див. Додаток 2).

Також слід зазначити, що, оскільки рівні кредитного рейтингу, відповідно до Національної рейтингової шкали, позначаються літерами, для здійснення математичних розрахунків доцільно перевести рівні рейтингу за Національною рейтинговою шкалою в числову шкалу. З цією метою кожному рівню кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою, включаючи проміжні рівні рейтингу відносно основних рівнів, призначається певна кількість балів: найвище значення («27») присвоюється найвищому кредитному

рейтингу рівня uaAAA+, найнижче («0») – кредитному рейтингу рівня uaD. Співвідношення між рівнями довгострокового кредитного рейтингу та балами наведено в Додатку 3.

4.1. Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України розраховується як сума рівнів довгострокових кредитних рейтингів окремих банків, зважених на частки їх активів в загальному обсязі активів системи. Формула середньої арифметичної зваженої для розрахунку інтегрального довгострокового кредитного рейтингу буде наступною:

$$\bar{x} = \sum_{i=1}^n x_i \cdot w_i, \quad (1)$$

де \bar{x} – інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи, виражений у балах;

n – кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у системі;

x_i – рівень довгострокового кредитного рейтингу i -го банку, виражений у балах, $i = \overline{1, n}$;

w_i – частка активів i -го банку, який має довгостроковий кредитний рейтинг, в активах системи, $i = \overline{1, n}$.

Нехай A – загальний обсяг активів банківської системи, a_i – обсяг активів i -го банку, який має довгостроковий кредитний рейтинг, b_i – обсяг активів i -го банку, який не має довгострокового кредитного рейтингу, тоді:

$$A = \sum_{i=1}^n a_i + \sum_{n+1}^k b_i,$$

де k – загальна кількість банків у системі.

Частки активів банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у загальному обсязі активів системи визначаються без урахування активів банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу:

$$w_i = \frac{a_i}{\sum_{i=1}^n a_i}. \quad (2)$$

Оскільки кінцевим результатом не обов'язково буде ціле число, розраховане бальне значення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу доцільно округлити до двох значень після коми. Визначення цілої частини рівня рейтингу в балах здійснюється за правилами математичного округлення.

Позначимо цілу частину отриманого значення як $[x]$, а дробову – $\{x\}$, і введемо наступні умови:

1) якщо дробова частина знаходиться в межах:

$$0 < \{x\} < 0,5,$$

то кредитний рейтинг визначається на рівні, який відповідає значенню балів $[x]$;

2) якщо дробова частина знаходиться в межах:

$$0,5 \leq \{x\} < 1,$$

то кредитний рейтинг визначається на рівні, який відповідає значенню балів $[x+1]$.

4.2. Діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

Після визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу для отримання більш точної оцінки доцільно розрахувати інтервал його зміни. Для цього слід розглянути два варіанти, за яких припускається, що усі банки в банківській системі мають довгостроковий кредитний рейтинг:

1) *Оптимістичний*. Для визначення верхньої межі інтервалу необхідно розрахувати інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг за умови, що всі банки, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, характеризуються найвищою кредитоспроможністю порівняно з іншими позичальниками, і, у разі проходження ними процедури рейтингування, їх кредитний рейтинг підтримувався б на рівні uaAAA+ за Національною рейтинговою шкалою (тобто приймається, що для всіх банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, $x_i = 27$).

2) *Песимістичний*. Для визначення нижньої межі інтервалу необхідно розрахувати інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг за умови, що всі банки, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, не користуються рейтинговими послугами у зв'язку з низьким рівнем власної надійності або у зв'язку з тим, що найближчим часом вони будуть припинені або реорганізовані. Таким чином, розрахунки здійснюються за припущення, що їх довгостроковий кредитний рейтинг відповідає рівню uaD за Національною рейтинговою шкалою (тобто приймається, що для всіх банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, $x_i = 0$).

При цьому слід зазначити, що у розглянутих випадках враховуються частки в загальному обсязі активів системи усіх банків, які її формують, тобто $\sum_{i=n+1}^k b_i = 0$, $\sum_{i=1}^k a_i = A$, а отже вираз (2) набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{A}.$$

4.3. Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг груп банків

Для I-IV груп банків за класифікацією НБУ [12] розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу здійснюється за формулою (1). При цьому для визначення часток банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, в обсязі активів групи банків, до якої вони належать, використовується вираз (2), який набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{\sum_{i=1}^m a_i},$$

де m – кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у відповідній групі банків.

4.4. Діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

При визначенні діапазону зміни інтегральних довгострокових кредитних рейтингів за групами банків, враховуються частки в загальному обсязі активів відповідної групи усіх банків, які її формують, тобто:

$$\sum_{i=m+1}^j b_i = 0, \quad \sum_{i=1}^j a_i = A_g,$$

де j – кількість банків у відповідній групі;

A_g – загальний обсяг активів відповідної групи банків.

Таким чином, вираз (2) для визначення діапазону зміни інтегральних довгострокових кредитних рейтингів за групами банків набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{A_g}.$$

4.5. Модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

Оскільки на момент публікації даного документа велика кількість українських банків (переважно банків IV групи) не має довгострокового кредитного рейтингу позичальника, дуже високою є ймовірність відхилення розрахованого інтегрального показника від отриманої оцінки в межах діапазону його зміни. Для визначення напрямку руху інтегрального довгострокового кредитного рейтингу ми використовуємо модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України, що визначається як найбільш часто повторюване значення у вибірці довгострокових кредитних рейтингів українських банків.

5. Аналіз результатів

НРА «Рюрік» має істотні підстави вважати, що вибірка для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи є репрезентативною, оскільки вплив банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів, на даний показник є несуттєвим, зважаючи на те, що сукупний обсяг активів банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника, на момент публікації даного документа складає менше 10%. При цьому спостерігається незначне, проте стабільне збільшення частки активів банків, яким присвоєно кредитний рейтинг, що у подальшому сприятиме підвищенню точності визначеної оцінки інтегрального показника.

Загальні висновки щодо кредитоспроможності банківської системи України повинні враховувати:

- інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України в цілому та в межах груп банків без урахування частки банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника;
- діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України в цілому та в межах груп банків, який враховує частку банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника, за реалізації оптимістичного та песимістичного варіантів;
- модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України;
- закономірності та тенденції розвитку ринків банківських та рейтингових послуг.

Прикінцеві положення

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України не є абсолютною мірою кредитного ризику, а лише середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків, які формують дану систему.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України визначається за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери «иа» у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику країни та призначена для використання на внутрішньому фінансовому ринку України.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України може бути змінений, призупинений чи відкликаний у випадку появи нової суттєвої інформації, недостатності необхідної інформації для оновлення рейтингу або з інших причин, які агентство вважатиме достатніми для здійснення таких заходів.

Для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України НРА «Рюрік» використовує публічну інформацію та власні бази даних. НРА «Рюрік» особисто не проводить аудиту чи інших перевірок інформації і може, в разі потреби, покладатися на дані, що перебувають в публічному доступі. Рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні Агентства.

В жодному разі визначений інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг не є рекомендацією щодо будь-яких форм кредитування банків, які формують банківську систему України, чи купівлі або продажу їх цінних паперів. НРА «Рюрік» не виступає гарантом та не несе відповідальність за жодними борговими зобов'язаннями об'єкта рейтингування.

Список використаних джерел

1. Побудова інтегрального кредитного рейтингу банківської системи України [Текст] / Л. Долінський, О. Ковальчук // Вісник Національного банку України : наук.-практ. журн. – 2012. – №6 (196). – с. 28-32.
2. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт НРА «Рюрік». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rurik.com.ua/>.
3. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Кредит-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>.
4. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «ІВІ-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>.
5. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Експерт-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://expert-rating.com/>.
6. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «UCRA». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ucra.com.ua/>.
7. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Стандарт-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.standard-rating.com/>.
8. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Moody's Investors Services». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.moody.com/>.
9. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Fitch Ratings». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>.
10. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Standard & Poor's Ratings Services». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>.
11. Офіційні статистичні дані фінансової звітності українських банків // Офіційний сайт Національного банку України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bank.gov.ua/>.
12. Рішення Національного банку України від 13.12.2012 р. №974 «Про розподіл банків на групи» // Офіційний сайт інформаційного агентства «ЛІГА: ЗАКОН». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua/>.
13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рейтингової шкали» від 26.04.2007 р. №665. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/665-2007-%D0%BF>.
14. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкапою міжнародного рейтингового агентства *Fitch Ratings* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. №2312. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0028-08>.
15. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Moody's Investors Service* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. №2313. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0029-08>.
16. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Standard & Poor's* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. № 2314. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0030-08>.

Додаток 2. Шкала переведення рівнів кредитних рейтингів за шкалами визнаних міжнародних
рейтингових агентств у Національну рейтингову шкалу

<i>Рівень кредитного рейтингу за шкалою Moody's Investor's Services</i>	<i>Рівень кредитного рейтингу за шкалою Fitch Ratings</i>	<i>Рівень кредитного рейтингу за шкалою Standard&Poors Ratings Services</i>	<i>Рівень кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою</i>
Aaa.ua	AAAukr	uaAAA	uaAAA
Aa.ua	AAukr	uaAA	uaAA
A.ua	Aukr	uaA	uaA
Baa.ua	BBBukr	uaBBB	uaBBB
Ba.ua	BBukr	uaBB	uaBB
B.ua	Bukr	uaB	uaB
Саа.ua	CCCukr	uaCCC	uaCCC
Ca.ua	CCukr	uaCC	uaCC
C.ua	Cukr	uaC	uaC
-	DDDukr, Ddukr, Dukr	uaSD, uaD	uaD

Додаток 3. Переведення рівнів кредитних рейтингів за Національною рейтинговою шкалою в бали

	Рівень кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою	Бали, x_i	Пояснення до рівня рейтингу
Інвестиційні рівні	uaAAA+*	27	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaAAA характеризуються найвищою кредитоспроможністю у порівнянні до інших українських позичальників або боргових інструментів
	uaAAA	26	
	uaAAA-	25	
	uaAA+	24	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaAA характеризуються дуже високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами
	uaAA	23	
	uaAA-	22	
	uaA+	21	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
	uaA	20	
	uaA-	19	
	uaBBB+	18	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
	uaBBB	17	
	uaBBB-	16	
Спекулятивні рівні	uaBB+	15	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaBB характеризуються кредитоспроможністю, нижче за достатню порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
	uaBB	14	
	uaBB-	13	
	uaB+	12	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaB характеризуються низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Дуже висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
	uaB	11	
	uaB-	10	
	uaCCC+	9	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaCCC характеризується дуже низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Потенційна вірогідність дефолту
	uaCCC	8	
	uaCCC-	7	
	uaCC+	6	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaCC характеризуються високою вірогідністю дефолту
	uaCC	5	
	uaCC-	4	
	uaC+	3	Очікується дефолт за борговими зобов'язаннями позичальника
	uaC	2	
uaC-	1		
uaD	0	Дефолт. Виплати відсотків і основної суми за борговими зобов'язаннями позичальника припинені без досягнення згоди кредиторів щодо реструктуризації заборгованості до настання строку платежу	

* знаки «+» та «-» вказують на проміжні рівні рейтингу відносно основних рівнів

Додаток 4. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України³

Назва Банку	Активи, млн. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.10.2013 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ПРИВАТБАНК	202 551 282	uaBB-	17,99%	13	2,34
ОЩАДБАНК	92 319 845	uaBB-	8,20%	13	1,07
УКРЕКСІМБАНК	91 097 679	uaAA-	8,09%	22	1,78
ДЕЛЬТА БАНК	54 040 873	uaA+	4,80%	21	1,01
РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	44 803 823	uaBB-	3,98%	13	0,52
ПРОМІНВЕСТБАНК	40 236 687	uaBB-	3,57%	13	0,46
УКРСОЦБАНК	37 328 519	uaAAA	3,32%	26	0,86
ПЕРШИЙ УКР. МІЖНАРОДНИЙ БАНК	34 959 081	uaBB-	3,11%	13	0,40
СБЕРБАНК РОСІЇ	33 571 752	uaBB-	2,98%	13	0,39
ВТБ БАНК	29 089 032	uaAAA	2,58%	26	0,67
АЛЬФА-БАНК	28 496 249	uaBBB-	2,53%	16	0,40
УКРСИББАНК	26 414 925	uaAAA	2,35%	26	0,61
БАНК ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ	24 446 641	uaBB-	2,17%	13	0,28
УКРГАЗБАНК	23 145 343	uaA+	2,06%	21	0,43
БРОКБІЗНЕСБАНК	18 579 528	uaAA	1,65%	23	0,38
ОТП БАНК	18 555 854	uaBB-	1,65%	13	0,21
ВІЕЙБІ БАНК	17 690 789	uaBB-	1,57%	13	0,20
КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК	13 434 645	uaAAA	1,19%	26	0,31
"ПІВДЕННИЙ"	12 104 361	uaBB-	1,08%	13	0,14
"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	11 566 638	uaBBB+	1,03%	18	0,18
БАНК ФОРУМ	10 758 670	uaBBB+	0,96%	18	0,17
ІМЕКСБАНК	10 404 981	uaBBB	0,92%	17	0,16
ІНГ БАНК УКРАЇНА	8 862 084	uaAAA	0,79%	26	0,20
"ХРЕЩАТИК"	8 645 938	uaBBB-	0,77%	16	0,12
УНІВЕРСАЛ БАНК	8 295 858	uaAA	0,74%	23	0,17
БАНК КИЇВСЬКА РУСЬ	7 117 734	uaBBB	0,63%	17	0,11
БАНК КРЕДИТ ДНІПРО	6 423 856	uaBB-	0,57%	13	0,07
БТА БАНК	5 780 208	uaA	0,51%	20	0,10
ЕРСТЕ БАНК	5 624 868	uaAA+	0,50%	24	0,12
БАНК 3/4	5 408 853	uaBBB	0,48%	17	0,08
ПРАВЕКС-БАНК	4 634 581	uaAAA	0,41%	26	0,11
ЗЛАТОБАНК	7 409 483	uaBBB+	0,66%	18	0,12
ПІВДЕНКОМБАНК	7 057 744	uaBBB+	0,63%	18	0,11
ФІДОБАНК	6 365 599	uaAA-	0,57%	22	0,12
УКРІНБАНК	5 830 674	uaBBB-	0,52%	16	0,08
ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	5 743 337	uaA	0,51%	20	0,10
"СОЮЗ"	5 679 637	uaBBB	0,50%	17	0,09
УКРБІЗНЕСБАНК	5 357 194	uaBBB+	0,48%	18	0,09
ПЛАТИНУМ БАНК	5 035 277	uaA+	0,45%	21	0,09
МЕГАБАНК	5 032 036	uaA+	0,45%	21	0,09
ТЕРРА БАНК	4 496 435	uaBBB+	0,40%	18	0,07
АКТАБАНК	4 474 650	uaA-	0,40%	19	0,08
КРЕДОБАНК	4 424 749	uaBBB-	0,39%	16	0,06
МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	4 149 201	uaA	0,37%	20	0,07
УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	4 035 700	uaA+	0,36%	21	0,08
ДІАМАНТБАНК	3 815 865	uaBBB	0,34%	17	0,06
АВАНТ-БАНК	3 694 644	uaBBB+	0,33%	18	0,06
ЄВРОГАЗБАНК	3 560 789	uaBBB+	0,32%	18	0,06
"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	3 441 653	uaBBB+	0,31%	18	0,06
ІНДУСТРІАЛБАНК	2 971 040	uaBBB+	0,26%	18	0,05
ПІРЕУС БАНК МКБ	2 735 483	uaA	0,24%	20	0,05
МАРФІН БАНК	2 675 226	uaA	0,24%	20	0,05
РЕАЛ БАНК	4 560 364	uaBBB+	0,41%	18	0,07
АКТИВ - БАНК	3 719 406	uaBBB	0,33%	17	0,06
БАНК РУССКИЙ СТАНДАРТ	3 538 326	uaA-	0,31%	19	0,06
ЕКСПОБАНК	3 415 203	uaBBB-	0,30%	16	0,05
ФОРТУНА-БАНК	2 806 812	uaBBB	0,25%	17	0,04
ФІНБАНК	2 746 041	uaBBB-	0,24%	16	0,04

³ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

БМ БАНК	2 688 729	uaBBB+	0,24%	18	0,04
ТАСКОМБАНК	2 577 931	uaBBB+	0,23%	18	0,04
ІДЕЯ БАНК	2 577 674	uaA	0,23%	20	0,05
ЕКСПРЕС-БАНК	2 573 877	uaBBB+	0,23%	18	0,04
БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	2 531 461	uaBBB+	0,22%	18	0,04
ПРОКРЕДИТ БАНК	2 506 817	uaAAA	0,22%	26	0,06
БАНК ПЕРШИЙ	2 502 200	uaBBB+	0,22%	18	0,04
БАНК КАМБІО	2 349 808	uaBBB	0,21%	17	0,04
ЕНЕРГОБАНК	2 199 681	uaA-	0,20%	19	0,04
ФОЛЬКСБАНК	2 130 918	uaA+	0,19%	21	0,04
"КИЇВ"	2 126 960	uaBB+	0,19%	15	0,03
БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ	2 092 260	uaBBB-	0,19%	16	0,03
ЮНЕКС БАНК	1 959 509	uaBBB+	0,17%	18	0,03
МІСТО БАНК	1 896 541	uaBBB	0,17%	17	0,03
"АРКАДА"	1 863 679	uaBBB	0,17%	17	0,03
"КАПІТАЛ"	1 813 645	uaBBB-	0,16%	16	0,03
КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	1 803 515	uaA	0,16%	20	0,03
АСТРА БАНК	1 755 937	uaAA-	0,16%	22	0,03
ФІНРОСТБАНК	1 752 091	uaBBB	0,16%	17	0,03
МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	1 668 890	uaBBB	0,15%	17	0,03
БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА	1 616 961	uaBBB	0,14%	17	0,02
"ГЛОБУС"	1 577 506	uaA	0,14%	20	0,03
АВТОКРАЗБАНК	1 479 374	uaBBB-	0,13%	16	0,02
"ПРЕМІУМ"	1 477 287	uaBBB	0,13%	17	0,02
АПЕКС-БАНК	1 357 440	uaBBB	0,12%	17	0,02
УКРГАЗПРОМБАНК	1 287 950	uaBBB+	0,11%	18	0,02
"ДАНІЕЛЬ"	1 271 182	uaBBB-	0,11%	16	0,02
ІНТЕГРАЛ - БАНК	1 245 332	uaBBB	0,11%	17	0,02
ЄВРОБАНК	1 237 294	uaBBB-	0,11%	16	0,02
БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	1 167 377	uaBBB	0,10%	17	0,02
БАНК "ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	1 162 245	uaBBB	0,10%	17	0,02
РАДИКАЛ БАНК	1 153 778	uaBBB-	0,10%	16	0,02
БАНК ЮНІСОН	1 022 418	uaBBB	0,09%	17	0,02
ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	1 017 845	uaBBB+	0,09%	18	0,02
"ЛЬВІВ"	955 559	uaBBB	0,08%	17	0,01
ДІАПАЗОН-МАКСИМУМ БАНК	844 586	uaBBB	0,08%	17	0,01
"СТАНДАРТ"	803 409	uaBBB	0,07%	17	0,01
АКОРДБАНК	695 064	uaBBB+	0,06%	18	0,01
"АКСІОМА"	583 619	uaBBB-	0,05%	16	0,01
АГРОКОМБАНК	572 625	uaBBB	0,05%	17	0,01
БАНК СІЧ	524 911	uaBBB	0,05%	17	0,01
БАНК СОФІЙСЬКИЙ	523 844	uaBBB	0,05%	17	0,01
АСВІО БАНК	489 352	uaBBB	0,04%	17	0,01
МЕЛІОР БАНК	449 877	uaBBB	0,04%	17	0,01
ІНТЕРКРЕДИТБАНК	447 912	uaBBB	0,04%	17	0,01
АРТЕМ-БАНК	422 855	uaBBB-	0,04%	16	0,01
БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ	378 890	uaBBB-	0,03%	16	0,01
РАДАБАНК	368 843	uaBBB	0,03%	17	0,01
ПРОФІН БАНК	354 199	uaBBB	0,03%	17	0,01
УКРБУДІНВЕСТБАНК	297 855	uaBBB	0,03%	17	0,00
"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	242 134	uaBBB	0,02%	17	0,00
"ЦЕНТР"	146 959	uaBBB	0,01%	17	0,00
АЛЬПАРІ БАНК	137 817	uaBBB-	0,01%	16	0,00
СУМА	1 125 850 166		100,00%		17,16

Додаток 5. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу I групи банків⁴

Назва Банку	Активи, млн. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.10.2013 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ПРИВАТБАНК	202 551 282	uaBB-	26,56%	13	3,45
ОЩАДБАНК	92 319 845	uaBB-	12,11%	13	1,57
УКРЕКСІМБАНК	91 097 679	uaAA-	11,95%	22	2,63
ДЕЛЬТА БАНК	54 040 873	uaA+	7,09%	21	1,49
РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	44 803 823	uaBB-	5,88%	13	0,76
ПРОМІНВЕСТБАНК	40 236 687	uaBB-	5,28%	13	0,69
УКРСОЦБАНК	37 328 519	uaAAA	4,90%	26	1,27
ПЕРШИЙ УКР.МІЖНАРОДНИЙ БАНК	34 959 081	uaBB-	4,58%	13	0,60
СБЕРБАНК РОСІЇ	33 571 752	uaBB-	4,40%	13	0,57
ВТБ БАНК	29 089 032	uaAAA	3,81%	26	0,99
АЛЬФА-БАНК	28 496 249	uaBBB-	3,74%	16	0,60
УКРСИББАНК	26 414 925	uaAAA	3,46%	26	0,90
БАНК ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ	24 446 641	uaBB-	3,21%	13	0,42
УКРГАЗБАНК	23 145 343	uaA+	3,04%	21	0,64
СУМА	762 501 730		100%		16,58

Додаток 6. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу II групи банків⁵

Назва Банку	Активи, млн. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.10.2013 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
БРОКБІЗНЕСБАНК	18 579 528	uaAA	10,68%	23	2,46
ОТП БАНК	18 555 854	uaBB-	10,67%	13	1,39
ВІЕЙБІ БАНК	17 690 789	uaBB-	10,17%	13	1,32
КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК	13 434 645	uaAAA	7,73%	26	2,01
"ПІВДЕННИЙ"	12 104 361	uaBB-	6,96%	13	0,90
"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	11 566 638	uaBBB+	6,65%	18	1,20
БАНК ФОРУМ	10 758 670	uaBBB+	6,19%	18	1,11
ІМЕКСБАНК	10 404 981	uaBBB	5,98%	17	1,02
ІНГ БАНК УКРАЇНА	8 862 084	uaAAA	5,10%	26	1,33
"ХРЕЩАТИК"	8 645 938	uaBBB-	4,97%	16	0,80
УНІВЕРСАЛ БАНК	8 295 858	uaAA	4,77%	23	1,10
БАНК КИЇВСЬКА РУСЬ	7 117 734	uaBBB	4,09%	17	0,70
БАНК КРЕДИТ ДНІПРО	6 423 856	uaBB-	3,69%	13	0,48
БТА БАНК	5 780 208	uaA	3,32%	20	0,66
ЕРСТЕ БАНК	5 624 868	uaAA+	3,23%	24	0,78
БАНК 3/4	5 408 853	uaBBB	3,11%	17	0,53
ПРАВЕКС-БАНК	4 634 581	uaAAA	2,67%	26	0,69
СУМА	173 889 447		100,00%		18,47

Додаток 7. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу III групи банків⁶

Назва Банку	Активи, млн. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.10.2013 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ЗЛАТОБАНК	7 409 483	uaBBB+	7,56%	18	1,36
ПІВДЕНКОМБАНК	7 057 744	uaBBB+	7,20%	18	1,30
ФІДОБАНК	6 365 599	uaAA-	6,50%	22	1,43
УКРІНБАНК	5 830 674	uaBBB-	5,95%	16	0,95
ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	5 743 337	uaA	5,86%	20	1,17
"СОЮЗ"	5 679 637	uaBBB	5,80%	17	0,99
УКРБІЗНЕСБАНК	5 357 194	uaBBB+	5,47%	18	0,98
ПЛАТИНУМ БАНК	5 035 277	uaA+	5,14%	21	1,08
МЕГАБАНК	5 032 036	uaA+	5,14%	21	1,08
ТЕРРА БАНК	4 496 435	uaBBB+	4,59%	18	0,83
АКТАБАНК	4 474 650	uaA-	4,57%	19	0,87
КРЕДОБАНК	4 424 749	uaBBB-	4,52%	16	0,72
МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	4 149 201	uaA	4,23%	20	0,85
УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	4 035 700	uaA+	4,12%	21	0,86
ДІАМАНТБАНК	3 815 865	uaBBB	3,89%	17	0,66
АВАНТ-БАНК	3 694 644	uaBBB+	3,77%	18	0,68
ЄВРОГАЗБАНК	3 560 789	uaBBB+	3,63%	18	0,65
"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	3 441 653	uaBBB+	3,51%	18	0,63
ІНДУСТРІАЛБАНК	2 971 040	uaBBB+	3,03%	18	0,55
ПІРЕУС БАНК МКБ	2 735 483	uaA	2,79%	20	0,56
МАРФІН БАНК	2 675 226	uaA	2,73%	20	0,55
СУМА	97 986 415		100,00%		18,74

⁴ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

⁵ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

⁶ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

Додаток 8. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу IV групи банків⁷

Назва Банку	Активи	Рівень рейтингу станом на 01.10.2013 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
РЕАЛ БАНК	4 560 364	uaBBB+	4,99%	18	0,90
АКТИВ - БАНК	3 719 406	uaBBB	4,07%	17	0,69
БАНК РУССКИЙ СТАНДАРТ	3 538 326	uaA-	3,87%	19	0,73
ЕКСПОБАНК	3 415 203	uaBBB-	3,73%	16	0,60
ФОРТУНА-БАНК	2 806 812	uaBBB	3,07%	17	0,52
ФІНБАНК	2 746 041	uaBBB-	3,00%	16	0,48
БМ БАНК	2 688 729	uaBBB+	2,94%	18	0,53
ТАСКОМБАНК	2 577 931	uaBBB+	2,82%	18	0,51
ІДЕЯ БАНК	2 577 674	uaA	2,82%	20	0,56
ЕКСПРЕС-БАНК	2 573 877	uaBBB+	2,81%	18	0,51
БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	2 531 461	uaBBB+	2,77%	18	0,50
ПРОКРЕДИТ БАНК	2 506 817	uaAAA	2,74%	26	0,71
БАНК ПЕРШИЙ	2 502 200	uaBBB+	2,74%	18	0,49
БАНК КАМБІО	2 349 808	uaBBB	2,57%	17	0,44
ЕНЕРГОБАНК	2 199 681	uaA-	2,40%	19	0,46
ФОЛЬКСБАНК	2 130 918	uaA+	2,33%	21	0,49
"КИЇВ"	2 126 960	uaBB+	2,33%	15	0,35
БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ	2 092 260	uaBBB-	2,29%	16	0,37
ЮНЕКС БАНК	1 959 509	uaBBB+	2,14%	18	0,39
МІСТО БАНК	1 896 541	uaBBB	2,07%	17	0,35
"АРКАДА"	1 863 679	uaBBB	2,04%	17	0,35
"КАПІТАЛ"	1 813 645	uaBBB-	1,98%	16	0,32
КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	1 803 515	uaA	1,97%	20	0,39
АСТРА БАНК	1 755 937	uaAA-	1,92%	22	0,42
ФІНРОСТБАНК	1 752 091	uaBBB	1,92%	17	0,33
МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	1 668 890	uaBBB	1,82%	17	0,31
БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА	1 616 961	uaBBB	1,77%	17	0,30
"ГЛОБУС"	1 577 506	uaA	1,72%	20	0,34
АВТОКРАЗБАНК	1 479 374	uaBBB-	1,62%	16	0,26
"ПРЕМІУМ"	1 477 287	uaBBB	1,62%	17	0,27
АПЕКС-БАНК	1 357 440	uaBBB	1,48%	17	0,25
УКРГАЗПРОМБАНК	1 287 950	uaBBB+	1,41%	18	0,25
"ДАНІЕЛЬ"	1 271 182	uaBBB-	1,39%	16	0,22
ІНТЕГРАЛ - БАНК	1 245 332	uaBBB	1,36%	17	0,23
ЄВРОБАНК	1 237 294	uaBBB-	1,35%	16	0,22
БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	1 167 377	uaBBB	1,28%	17	0,22
БАНК "ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	1 162 245	uaBBB	1,27%	17	0,22
РАДИКАЛ БАНК	1 153 778	uaBBB-	1,26%	16	0,20
БАНК ЮНІСОН	1 022 418	uaBBB	1,12%	17	0,19
ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	1 017 845	uaBBB+	1,11%	18	0,20
"ЛЬВІВ"	955 559	uaBBB	1,04%	17	0,18
ДІАПАЗОН-МАКСИМУМ БАНК	844 586	uaBBB	0,92%	17	0,16
"СТАНДАРТ"	803 409	uaBBB	0,88%	17	0,15
АКОРДБАНК	695 064	uaBBB+	0,76%	18	0,14
"АКСІОМА"	583 619	uaBBB-	0,64%	16	0,10
АГРОКОМБАНК	572 625	uaBBB	0,63%	17	0,11
БАНК СІЧ	524 911	uaBBB	0,57%	17	0,10
БАНК СОФІЙСЬКИЙ	523 844	uaBBB	0,57%	17	0,10
АСВІО БАНК	489 352	uaBBB	0,53%	17	0,09
МЕЛІОР БАНК	449 877	uaBBB	0,49%	17	0,08
ІНТЕРКРЕДИТБАНК	447 912	uaBBB	0,49%	17	0,08
АРТЕМ-БАНК	422 855	uaBBB-	0,46%	16	0,07
БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ	378 890	uaBBB-	0,41%	16	0,07
РАДАБАНК	368 843	uaBBB	0,40%	17	0,07
ПРОФІН БАНК	354 199	uaBBB	0,39%	17	0,07
УКРБУДІНВЕСТБАНК	297 855	uaBBB	0,33%	17	0,06
"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	242 134	uaBBB	0,26%	17	0,05
"ЦЕНТР"	146 959	uaBBB	0,16%	17	0,03
АЛЬПАРІ БАНК	137 817	uaBBB-	0,15%	16	0,02
СУМА	91 472 575		100,00%		17,77

⁷ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі даних національних рейтингових агентств: ПА «Експерт-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.expert-rating.com>), ПА «ІБІ-Rating» (режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>), ПА «Кредит-Рейтинг», ПА «UCRA» (режим доступу: <http://ucra.com.ua/>) (режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>); міжнародних рейтингових агентств: «Fitch Ratings» (режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>), «Moody's» (режим доступу: <http://www.moody.com/>), «Standard & Poor's» (режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>), даних НБУ (режим доступу: <http://bank.gov.ua>), а також власних баз даних.

За більш детальною інформацією з питань макроекономічних та галузевих оглядів звертайтеся до офіційного сайту НРА «Рюрік» (<http://rurik.com.ua>) або за телефоном (044) 383-04-76.

НРА «Рюрік» надає Вам право копіювати документи, надруковані або опубліковані на офіційному сайті тільки для некомерційного використання в межах Вашої організації виключно за умови посилання на НРА «Рюрік», як джерело інформації. Користуючись цим правом, Ви погоджуєтесь, що дія визначених тут авторських і суміжних прав поширюється на будь-яку зроблену в такий спосіб копію цих документів. Кожен опублікований НРА «Рюрік» документ може містити також і інші положення про охорону прав власності й авторських прав щодо цього документа. Крім вищезазначеного, ніщо з наведеного тут не може означати передачі будь-кому будь-яким чином будь-яких авторських чи суміжних прав НРА «Рюрік» або третій стороні. Будь-який продукт, процес або технологія, зазначена в цьому документі, може бути об'єктом інших прав інтелектуальної власності НРА «Рюрік» і може не бути ліцензованою.

Ця публікація надається за принципом «як є», без жодних гарантій, прямих або непрямих включно, але не обмежуючись непрямими гарантіями її товарної цінності, придатності для певних цілей або відсутності порушення авторських прав.

Будь-яка публікація НРА «Рюрік» може містити неточності й помилки. У публікації можуть вноситися зміни, які відображаються в наступних виданнях цих публікацій. НРА «Рюрік» може в будь-який момент без попереднього повідомлення вносити покращення та зміни в описану в цих публікаціях інформацію.

Якщо особа, що ознайомилася зі змістом опублікованого документа НРА «Рюрік» надсилає електронною поштою чи будь-яким іншим способом питання, коментарі, припущення й т. ін. щодо змісту документа НРА «Рюрік», вони вважаються не конфіденційними й НРА «Рюрік» не несе стосовно цієї інформації жодних зобов'язань і має право вільно використовувати, відтворювати, поширювати таку інформацію без будь-яких обмежень.

Далі, НРА «Рюрік» має право вільно використовувати отримані таким чином ідеї, ноу-хау й технології в будь-яких цілях включно, але не обмежуючись розробкою, виробництвом і маркетингом продуктів і послуг, де використовуються ці ідеї.

Всі права захищені. НРА «Рюрік» не несе відповідальності за статистичні дані, взяті з офіційних сайтів державних органів України або інших юридичних осіб.

НРА «Рюрік»

☎ 04053 Україна, м. Київ, вул. Артема, 52а

+38 (044) 383 0476, +38 (044) 484 0053

e-mail: info@rurik.com.ua

www: rurik.com.ua